

B i j l a g e 2 :

Q u i c k s c a n f l o r a & f a u n a
g e m a a l W i e r i n g e r w a a r d

**Quickscan flora & fauna
gemaal Wieringerwaard**

Auteur:	N.D. Daemen bc.
Opdrachtgever:	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Datum:	15-05-2013
Autorisator:	Ir. T.F. Kroon
Status:	Eindrapport
Registratienummer:	201300099

Waterproef, laboratorium voor onderzoek van water en bodem

Dijkgraaf Poschlaan 6 – Postbus 43 – 1135 ZG Edam

T 0299 39 17 00 - F 0299 39 17 17 - info@waterproef.nl - waterproef.nl

Samenvatting

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft het voornemen om in de Wieringerwaard een nieuw gemaal te plaatsen. Hiervoor zijn twee optionele locaties nabij het plaatsje Wieringerwaard voorzien. De keuze tussen de twee alternatieven is echter nog niet gemaakt. Naar aanleiding van de voorgenomen plannen is aan Stichting Waterproef gevraagd een quickscan uit te voeren op beide locaties in het kader van de natuurwetgeving. Het doel van het onderzoek is inzicht krijgen in de wettelijk beschermde natuurwaarden van het plangebied. Daarnaast is afgewogen welke locatie de voorkeur heeft, op basis van de aanwezige natuurwaarden en de invloed van de werkzaamheden hierop.

Het onderzoeksgebied is op 3 april 2013 bezocht door een medewerker van Stichting Waterproef. Tijdens dit veldbezoek is gezocht naar (sporen van) soorten die beschermd zijn door de Flora- en faunawet en is het aanwezige biotoop beoordeeld.

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is 'de Waddenzee' en ligt op ruim 5 kilometer afstand. Gezien de grote afstand worden negatieve effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Beide locaties liggen in een ecologische verbindingszone (EVZ) die onderdeel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur (EHS). Aangezien er werkzaamheden plaatsvinden binnen de grenzen van een EVZ, is er mogelijk sprake van aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied. Het project bevindt zich in de planfase, waardoor nog niet exact bekend is op welke manier de werkzaamheden worden uitgevoerd. Geadviseerd wordt om in overleg te treden met de provincie Noord-Holland wanneer de exacte inrichting van het plangebied bekend is.

Op beide locaties kunnen op basis van in het veld aangetroffen nesten, biotoopkenmerken, verspreidingsgegevens en beschikbare waarnemingen meerdere beschermde soorten voorkomen.

Soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet

De kans dat er in het plangebied algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën voorkomen, zoals Vos, Haas en Gewone pad is groot. Tijdens het veldbezoek werden geen soorten van tabel 1 aangetroffen. Voor aanwezige soorten die onder tabel 1 van de Flora- en faunawet vallen, geldt een algehele vrijstelling. Hiervoor hoeft dus geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor deze soorten geldt wel te allen tijde de zorgplicht.

Soorten van tabel 2 van de Flora- en faunawet

Ondanks dat er tijdens het veldbezoek geen beschermde soorten van tabel 2 van de Flora- en faunawet zijn vastgesteld, komt Paling mogelijk voor in het plangebied. Overige soorten van tabel 2 worden niet verwacht in het plangebied. Geadviseerd wordt om tijdens de werkzaamheden te werken volgens de "gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen". Wanneer gewerkt wordt met deze goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig van de Flora- en faunawet voor de Paling.

Soorten van tabel 3 van de Flora- en faunawet

Locatie 1 bevat potentiële verblijfplaatsen en is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Geadviseerd wordt, indien voor locatie 1 wordt gekozen, om eerst nader onderzoek te verrichten naar vleermuizen om de aanwezigheid van verblijfplaatsen te kunnen vaststellen. Indien bomen met verblijfplaatsen van vleermuizen gekapt worden, is ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

De rietkraag van de Boezem en de natuurstrook, aan de voet van de dijk tussen locatie 1 en 2, vormen potentieel geschikt leefgebied voor Waterspitsmuis (tabel 3).

Geadviseerd wordt om bij de bouw van het gemaal de brede rietkragen te ontzien. Indien de rietkragen in de boezem en in de natuurstrook niet worden aangetast, zijn negatieve effecten op Waterspitsmuis uit te sluiten. Anders dient uit vervolgonderzoek te blijken of Waterspitsmuis daadwerkelijk in het plangebied voorkomt.

Als voortplantingswater is de natuurstrook, gelegen aan de voet van de dijk, potentieel geschikt voor Rugstreeppad. Het bosje op locatie 1 is (matig) geschikt als winterbiotoop voor de Rugstreeppad. Op basis van het biotoop wordt geen leefgebied verwacht van Rugstreeppad bij locatie 2. Werkzaamheden op de overgang van de natuurstrook en het bos bij locatie 1, kunnen invloed hebben op voortplantingswater. Bomenkap in het bos heeft mogelijk gevolgen voor overwinterende rugstreeppadden in de periode oktober t/m april. Afhankelijk van de exacte locatie en de wijze van uitvoering, is er sprake van aantasting van leefgebied van Rugstreeppad op locatie 1. Op locatie 2 worden geen negatieve effecten verwacht op Rugstreeppad.

Vogels

Op beide locaties komen broedvogels voor. De werkzaamheden zullen op beide locaties van invloed zijn op broedvogels, indien gewerkt wordt tijdens het broedseizoen.

Geadviseerd wordt om de werkzaamheden niet in het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen duurt grofweg van 15 maart t/m 15 juli. Het verstoren van een broedgeval, ongeacht de soort, betekent een overtreding van de Flora- en faunawet.

Op locatie 1 bevindt zich een reigerkolonie en een mogelijk jaarrond beschermd nest van een Buizerd of Sperwer. Indien desbetreffende bomen worden gekapt, dient vooraf door middel van een extra veldbezoek vastgesteld te worden of het daadwerkelijk een jaarrond beschermd nest betreft. Tevens is voorafgaand aan eventuele bomenkap voor de reigerkolonie extra inventarisatie gewenst. Op locatie 2 zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig.

Afweging locaties

Op locatie 1 vindt als gevolg van de werkzaamheden mogelijk aantasting plaats van (leefgebied van) Waterspitsmuis, broedvogels, jaarrond beschermde nesten, vleermuizen en Rugstreeppad. Op locatie 2 is alleen sprake van mogelijke aantasting van (leefgebied van) Waterspitsmuis en broedvogels. Vanuit ecologisch oogpunt heeft locatie 2 daarom de voorkeur.

Inhoud	
1	Inleiding4
2	Locatiebeschrijving en geplande werkzaamheden5
2.1	Beschrijving locatie 15
2.2	Beschrijving locatie 26
2.3	Geplande werkzaamheden7
3	Gebiedsbescherming8
3.1	Natuurbeschermingswet 19988
3.2	Ecologische Hoofdstructuur (EHS)8
4	Methode10
4.1	Bronnenonderzoek10
4.2	Veldwerk10
5	Aanwezigheid beschermde soorten11
6	Effecten op beschermde soorten15
7	Conclusie.....17
8	Bronnen.....19
Bijlage 1. Soortenlijst.....20	

1 Inleiding

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft het voornemen om in de Wieringerwaard een nieuw gemaal te plaatsen. Hiervoor zijn twee optionele locaties nabij het plaatsje Wieringerwaard voorzien. De keuze tussen de twee alternatieven is echter nog niet gemaakt. Naar aanleiding van de voorgenomen plannen is aan Stichting Waterproef gevraagd een quickscan uit te voeren op beide locaties in het kader van de natuurwetgeving. Het doel van het onderzoek is inzicht krijgen in de wettelijk beschermde natuurwaarden van het plangebied. Daarnaast is afgewogen welke locatie de voorkeur heeft, op basis van de aanwezige natuurwaarden en de invloed van de werkzaamheden hierop.

Voor een verkenning van de natuurwaarden zijn de soorten van tabel 2 & 3 van de Flora- en faunawet en de vogelsoorten doorgelicht. Door middel van “expert judgement” en aanvullend bronnenonderzoek is bepaald of er in het betreffende plangebied juridisch beschermde soorten kunnen voorkomen. Op basis van deze informatie is in het veld gericht gezocht naar de aanwezigheid van beschermde soorten.

Benadrukt wordt dat de uitgevoerde quickscan geen volledige veldinventarisatie betreft. Hiervoor is een bezoek in verschillende seizoenen nodig. Het uitgevoerde onderzoek is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitsel geven over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten.

2 Locatiebeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Beschrijving locatie 1

Locatie 1 is gelegen ten noorden van Wieringerwaard (afbeelding1).

Afbeelding 1. Ligging en begrenzing locatie 1 (bron: HHNK).

Het rode vlak op de kaart is het zoekgebied, waarbinnen de werkzaamheden plaats zullen vinden. De oranje lijn is de ontsluiting van het nieuwe gemaal aansluitend op de bestaande weg. Het groene vlak is het huidige gemaal. Het plangebied is grotendeels gelegen op de brede dijk van de Wieringerwaard en ligt deels in een natuurstrook aan de voet van de dijk. Van noord naar zuid ligt aan de brede vaart een jachthaven met aanligplaatsen, een bosstrook, een breed dijktafval met grasstrook en werkpad, een watergang en als laatste een bosstrook met aansluiting op het natuurlint dat in oostelijke richting langs de dijk doorloopt. Het werkpad maakt onderdeel uit van het Noord-Hollandpad, een openbare recreatieve verbinding voor voetgangers. De natuurstrook is onderdeel van de ecologische verbindingszone (landschapslint) van de provincie Noord-Holland.

Ten noorden van het plangebied bevindt zich intensief akkerland. Aan de zuidzijde van het plangebied ligt een nieuwe woonwijk (nog niet zichtbaar in afbeelding 1).

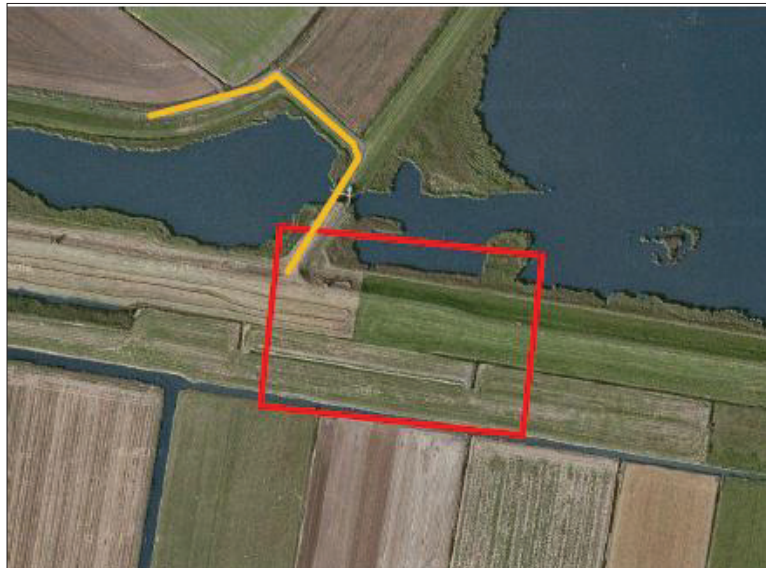

Afbeelding 2. Impressie locatie 1.

2.2 Beschrijving locatie 2

Locatie 2 is gelegen oostelijk van Wieringerwaard (afbeelding 2).

Afbeelding 3. Ligging en begrenzing locatie 2 (bron: HHNK).

Het rode vlak op de kaart is het zoekgebied, waarbinnen de werkzaamheden plaats zullen vinden. De oranje lijn is het onderhoudspad en de ontsluitingsroute. Van noord naar zuid ligt de locatie aan een breed water met brede rietkragen, een brede dijk met ruime taluds met gras, een smalle sloot en een brede weidestrook. Op de dijk ligt het openbare recreatieve Noord-Hollandpad.

Het landgebruik ten noorden van het plangebied betreft deels intensieve akkerbouw en het water van de Pishoek en Waardkanaal. Zuidelijk van de locatie is het landgebruik deels akkerbouw, graszaadteelt, bollenteelt en weideland. Tussen locatie 1 en 2 liggen in de ecologische verbindingszone ondiepe poelen langs de waterpartijen.

Afbeelding 4. Impressie locatie 2.

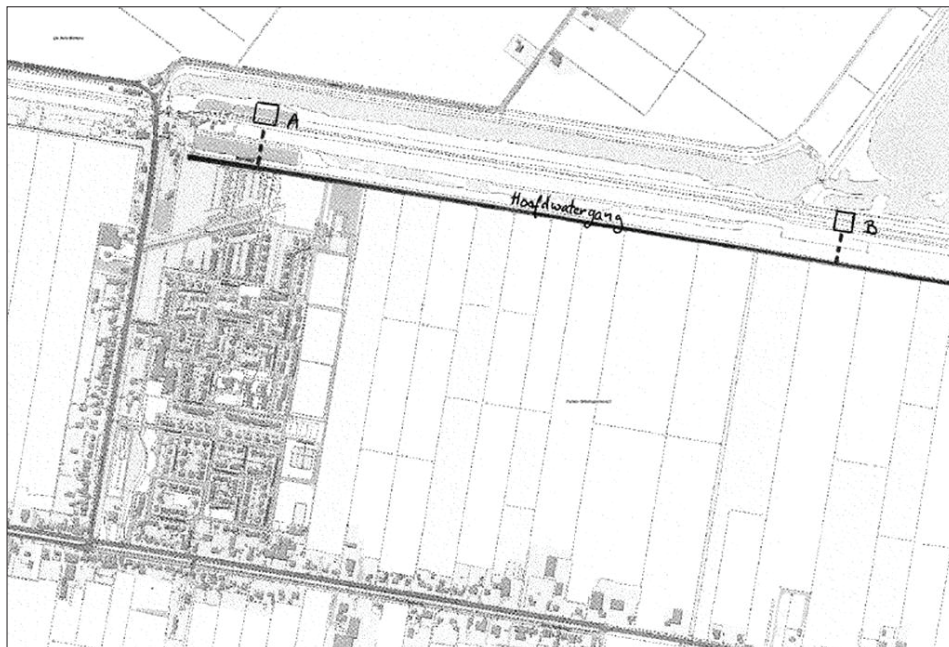

2.3 Geplande werkzaamheden

Voor de realisatie van het gemaal zal op de uiteindelijke locatie een bouwput worden gegraven van circa 10 x 10 meter. Het nieuwe gemaal zal worden ontsloten en er zullen kabels en leidingen worden getrokken vanaf het bestaande gemaal. Het totale werkgebied zal uiteindelijk circa 30 x 30 meter zijn.

Voor locatie 2 geldt dat er gebruik zal worden gemaakt van het onderhoudspad van HHNK, waarbij een verbinding over de bestaande sluis wordt doorgetrokken (nu nog niet mogelijk). Realisatie van dit project zal naar verwachting in 2014 of later plaatsvinden. Het gemaal zal visvriendelijk worden.

Voor beide locaties geldt dat er een aanvoersloot wordt gegraven vanaf de hoofdwatgang richting het nieuwe gemaal. Het waterpeil in de aanvoersloot zal gelijk zijn aan het waterpeil van de polder. De hoofdwatgang krijgt ter plaatse van de aanvoersloot een onderleider en blijft verder onaangetast. Het waterpeil in de hoofdwatgang zal niet veranderen. Het gemaal lost op de boezem ten noorden van de dijk of op de Pishoek.

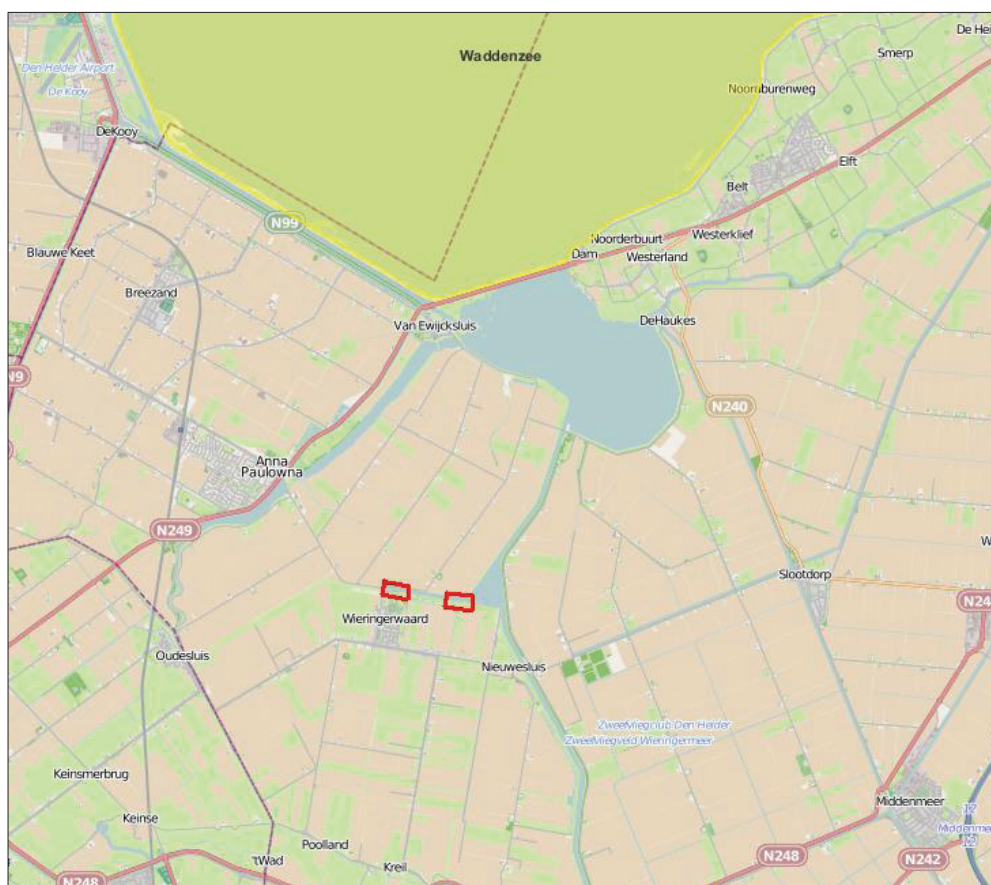
Afbeelding 5. Locaties ten opzichte van de bestaande hoofdwatgang (bron HHNK).

3 Gebiedsbescherming

3.1 Natuurbeschermingswet 1998

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is de Waddenzee en ligt op ruim 5 kilometer afstand (afbeelding 6). Gezien de ligging buiten de grenzen van de Natura 2000-gebieden, zijn directe negatieve effecten van de aanleg en werkzaamheden op habitatsoorten en habitattypen uit te sluiten. Ook is er om dezelfde reden geen sprake van een aantasting (afname of versnippering) van het leefgebied van soorten. Gezien de grote afstand is er ook geen sprake van externe effecten. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden worden uitgesloten.

Afbeelding 6. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebied Waddenzee (bron: website Ministerie van EZ).

3.2 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Beide locaties liggen in een ecologische verbingszone (EVZ) die onderdeel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur (EHS) (afbeelding 7). De EVZ is omschreven als type landschapslint (behoud).

“Het ruimtelijke beleid voor gebieden die behoren tot de EHS is gericht op behoud en herstel van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Deze bescherming vindt plaats door een “Nee tenzij” regime. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan, indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Hierbij wordt de uitzondering gemaakt dat, indien er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, een aantasting wel is toegestaan. Wel dient de schade zoveel mogelijk te worden beperkt door

mitigerende maatregelen en dient resterende schade te worden gecompenseerd” (Boerema et al., 2012).

Afbeelding 7. Ligging van de planlocaties (rood) ten opzichte van de EVZ landschapslint (blauw) (bron: Natuurbeheerplan 2013).

Aangezien er werkzaamheden plaatsvinden binnen de grenzen van een EVZ, is er mogelijk sprake van aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied. De wezenlijke kenmerken en waarden van de EVZ zijn echter niet specifiek beschreven in het Natuurbeheerplan (Provincie Noord-Holland, 2012). Het landschapslint van de dijk en het water blijft wel bestaan. Het gemaal wordt bovendien visvriendelijk gemaakt, waardoor het passeerbaar wordt voor vissen. Soorten die migreren via de droge oever kunnen dit mogelijk blijven doen, afhankelijk van de inrichting van de oever ter hoogte van het gemaal.

Het project bevindt zich in de planfase, waardoor nog niet exact bekend is op welke manier de werkzaamheden worden uitgevoerd en wat de toekomstige inrichting van het gebied zal zijn. Een compleet beeld van de invloed van de werkzaamheden op de (wezenlijke kenmerken of waarden van) EVZ kan daarom niet worden gegeven. Geadviseerd wordt om in overleg te treden met de provincie Noord-Holland wanneer de exacte inrichting van het plangebied bekend is. De provincie is het bevoegd gezag voor gebieden die onderdeel uitmaken van de EHS.

Er zijn geen percelen in de directe omgeving van het plangebied aangewezen als weidevogelgebied. Negatieve effecten op weidevogelgebied zijn uit te sluiten.

4 Methode

4.1 Bronnenonderzoek

Voor een actueel overzicht van de aanwezigheid van beschermde soorten zijn naast diverse verspreidingsatlassen, ook de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en diverse websites van de PGO's (Particulier Gegevensbeherende Organisaties) bezocht voor recente waarnemingen en actuele verspreidingskaarten. Hierbij is niet alleen gelet op waarnemingen vanuit het plangebied zelf, maar ook op waarnemingen vanuit de directe omgeving. Dit is van belang voor soorten die mobiel zijn of het gebied gebruiken om te foerageren.

4.2 Veldwerk

Het onderzoeksgebied is op 3 april 2013 bezocht door een medewerker van Stichting Waterproef. Tijdens dit veldbezoek is gezocht naar (sporen van) soorten die beschermd zijn door de Flora- en faunawet en is het aanwezige biotoop beoordeeld.

De watergangen zijn, waar mogelijk, steekproefsgewijs met een schepnet bevestigd. Bovendien is gelet op resten van zoetwatermosselen. Verder werd gelet op voorkomende amfibieën en (jaarrond beschermde) nesten van broedvogels.

Afbeelding 8. Overzicht locatie 2.

5 Aanwezigheid beschermde soorten

Vaatplanten

Beide locaties liggen op voedselrijke en grotendeels vochtige kleigronden. In de beide jonge bosstroken bij locatie 1 is de kruidlaag van het voedselrijke type met onder andere Grote brandnetel, Kleefkruid en Fluitenkruid. De struiklaag in de bosstroken is matig ontwikkeld met Vlier, Braam en Meidoorn en beperkt zich voornamelijk tot de randen. De boomlaag bestaat uit Els, Es en Eik die grotendeels in stakenfase verkeren. Verspreid staan oudere eiken en abelen.

Het grasland op beide locaties is deels beweid en bemest. Bij locatie 2 werden tulpen aangetroffen in het grasland. De rietkragen op beide locaties zijn van het type rietruigte met kruiden als Harig wilgenroosje, Moerasmelkdistel en andere ruigtekruiden. Op de dijktaals is de grasvegetatie schraler met mossen en kruiden zoals Kruipende boterbloem, Rode klaver, Madeliefje, Klein hoefblad en Paardenbloem. Op beide locaties zijn geen geschikte groeiplaatsen aangetroffen voor beschermde planten. Niet uitgesloten is dat Echt lepelblad of Heemst, beide soorten van de Rode Lijst, in de rietkraag kunnen voorkomen. Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten in het plangebied (NDFF 2008-2013). Planten die behoren tot tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet zijn niet gevonden en worden ook niet verwacht op basis van verspreidingsgegevens, het biotoop en recente waarnemingen.

Afbeelding 9. Schraal hooiland bij locatie 2 in westelijke richting.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen zoogdieren waargenomen. Wel werden sporen van zoogdieren aangetroffen, namelijk molshopen, muizenholen en een vossenkeutel. Soorten zoals Vos, Egel, Mol en Haas, die behoren tot tabel 1, komen voor in het plangebied. Er zijn geen recente waarnemingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 2 en 3 uit het plangebied (NDFF 2008-2013). Wel zijn er oudere waarnemingen bekend van Waterspitsmuis in de omgeving van het plangebied (NDFF 2002-2013; Hoogeboom, 2011). De rietkraag in de Boezem en de natuurstrook aan de voet van de dijk tussen locatie 1 en 2 vormen potentieel geschikt leefgebied voor Waterspitsmuis (tabel 3). De Waterspitsmuis is een soort van vochtige omstandigheden. Zoomvormende ruigten langs wateren, vochtige rietlanden en vochtige bossen zijn biotopen waar de Waterspitsmuis kan worden aangetroffen (Hoogeboom, 2011).

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (NDFF 2008-2013). Binnen het plangebied zijn in beide bosstroken op locatie 1 potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen gevonden. In enkele bomen komen spechtengaten en andere boomholten voor. Nabij locatie 1 staat bovendien een woonhuis en een oude schuur met verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen. Bij locatie 1 is geschikt foerageergebied en mogelijk ook verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Locatie 2 ligt in een zeer open gebied. De brede rietkragen van de Pishoek en de Boezem dienen mogelijk als vaste vliegroute, maar verblijfplaatsen zijn hier uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn bij locatie 1 de volgende vogelsoorten waargenomen: Torenvalk (paar), Merel, Koolmees, Blauwe reiger, Aalscholver, Houtduif en Ekster. In beide bosstroken werden sporen en een nestholte van de Grote bonte specht gezien. Het paartje Torenvalk vloog rond een nestkast, die voor de zuidelijke bosstrook is geplaatst.

In de zuidelijke bosstrook is een kolonie blauwe reigers aanwezig. Tijdens het veldbezoek werd een foeragerende Blauwe reiger gezien, maar op de zes nesten was geen reiger aanwezig. Onder de nesten lagen wel verse eischalen van Blauwe reiger. Hieruit kan worden geconcludeerd dat deze kolonieplaats in gebruik is.

In de noordelijke bosstrook werd een tweetal nesten van fors formaat aangetroffen. Er was geen activiteit rondom de nesten, maar waarschijnlijk gaat het om een jaarrond beschermd nest van een Buizerd of Sperwer (afbeelding10). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van beide soorten vanuit het plangebied (NDFF 2008-2013).

Afbeelding 10. Jaarrond beschermd nest van Buizerd of Sperwer.

Bij locatie 2 zijn tijdens het veldbezoek de volgende vogelsoorten waargenomen: Kievit, Scholekster, Kuifeend, Grauwe gans, Meerkoet en Smient. Tijdens het veldbezoek werden geen broedgevallen aangetroffen. Later in het seizoen is dit wel mogelijk, gezien het gedrag van Kievit en Scholekster. Ook in de brede rietkragen liggen tal van geschikte broedmogelijkheden voor riet- en moerasvogels. In één van de rietkragen is een valkenkast geplaatst. Bij deze kast werd tijdens het veldbezoek geen activiteit waargenomen. Jaarrond beschermde (nesten van) vogelsoorten werden niet op locatie 2 aangetroffen en worden hier ook niet verwacht.

Vissen

Tijdens het veldbezoek werden de sloten op beide locaties met een schepnet steekproefgewijs te bevest. Een deel van de watergangen was bevroren en kon zodoende niet bevestigd worden. Er is alleen Tiendoornige stekelbaars aangetroffen.

In het plangebied en in de directe omgeving zijn, behalve van Paling, geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten (NDFF 2008-2013). Vooral het water van de Boezem is geschikt als leefgebied van Paling, een tabel 2-soort. Deze soort kan hier niet worden uitgesloten. De Kleine modderkruiper is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

Bovendien zijn er nauwelijks waarnemingen bekend van Kleine modderkruiper uit de omgeving (Herder et al., 2012; NDFF 2008-2013). De Kleine modderkruiper is een soort die vrij eenvoudig is vast te stellen. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat de Kleine modderkruiper niet in het plangebied voorkomt.

De watergangen op beide locaties vormen geen geschikt biotoop voor de Bittervoorn. Bovendien werden er geen zoetwatermosselen aangetroffen. De bittervoorn is voor de voortplanting afhankelijk van zoetwatermosselen. Verspreidingsgegevens vertonen ook geen aanwezigheid van Bittervoorn in de Wieringermeer en omliggende polders (Herder et al., 2012). Bittervoorn wordt uitgesloten in het plangebied.

Amfibieën en reptielen

Op beide locaties kunnen Meerkikker, Bruine kikker en Gewone pad worden verwacht, al zijn er in deze omgeving niet veel recente waarnemingen bekend van amfibieën (Herder, 2010). Dit zijn allen soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Tijdens het veldwerk zijn geen amfibieën waargenomen. De weersomstandigheden en tijd van het jaar waren niet optimaal voor het waarnemen van deze soortgroep. In de directe omgeving van het plangebied is ook een waarneming bekend van rugstreeppad (NDFF 2008-2013). Rugstreeppad behoort tot tabel 3 van de Flora- en faunawet. Deze waarneming is afkomstig uit het agrarisch gebied ten zuiden van het plangebied (afbeelding 11).

Afbeelding 11. Waarneming van rugstreeppad (groen) nabij plangebied (rood) (bron: NDFF 2008-2013).

Bovendien zijn in 2009 meerdere rugstreeppadden waargenomen ten zuiden van locatie 1 in een gronddepot (mondelinge mededeling S. Roodzand). Op deze plek bevindt zich nu een woonwijk. Als voortplantingswater is de natuurstrook, gelegen aan de voet van de dijk, potentieel geschikt voor Rugstreeppad. Op een luchtfoto van enkele jaren geleden zijn hierin ook twee ondiepe poelen zichtbaar, direct ten oosten van het bos. Tijdens het veldbezoek waren geen duidelijke, open poelen aanwezig. Het water in de natuurstrook is wel het meest geschikte voortplantingswater in de directe omgeving van het plangebied. De brede tochtsloot ten zuiden hiervan en het boezemwater ten noorden van de dijk worden ongeschikt geacht als voortplantingswater voor Rugstreeppad. Het bosje op locatie 1 is (matig) geschikt als winterbiotoop voor de Rugstreeppad. Met potentieel geschikt voortplantingswater in de buurt, is dit de meest voor de hand liggende plek voor Rugstreeppad om te overwinteren. Nabij locatie 2 is de kans op aanwezigheid van Rugstreeppad een stuk kleiner. De smalle sloot aan de voet van de dijk is marginaal geschikt als voortplantingswater. Bovendien is er hier geen geschikt winterbiotoop aanwezig. De enige mogelijkheid om te overwinteren zijn de intensief bewerkte akkers ten zuiden van de dijk.

Overige diersoorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde overige diersoorten in het plangebied, zoals weekdieren en libellen (NDFF 2008-2013). Tijdens het veldwerk werden ook geen beschermde overige diersoorten, of geschikte biotopen voor deze soorten aangetroffen. Beschermde overige diersoorten worden niet verwacht in het plangebied.

6 Effecten op beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk beschermde soorten grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, broedvogels, jaarrond beschermde nesten, vissen en amfibieën voor die behoren tot tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. De werkzaamheden hebben mogelijk invloed op bovenstaande soortgroepen. Negatieve effecten op tabel 2- en 3-soorten van andere soortgroepen worden niet verwacht.

De rietkraag van de Boezem en de natuurstrook, aan de voet van de dijk tussen locatie 1 en 2, vormen potentieel geschikt leefgebied voor Waterspitsmuis (tabel 3). Waterspitsmuis kan in deze rietkragen niet worden uitgesloten. Geadviseerd wordt om bij de bouw van het gemaal de brede rietkragen te ontzien. Indien de rietkragen in de boezem en in de natuurstrook niet worden aangetast, zijn negatieve effecten op Waterspitsmuis uit te sluiten. Anders dient uit vervolgonderzoek te blijken of Waterspitsmuis daadwerkelijk in het plangebied voorkomt.

Bij locatie 1 komen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen voor in de vorm van bomen met holtes. Deze locatie is ook geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Voor plaatsing van het gemaal en het graven van een watergang dienen op locatie 1 bomen te worden gekapt. Daarmee verdwijnen mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen. Indien er bomen gekapt worden op locatie 1, dient eerst vervolgonderzoek plaats te vinden om vast te stellen of er daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Op locatie 2 zijn geen negatieve effecten te verwachten op vleermuizen, indien de rietkraag van de boezem behouden blijft.

Op beide locaties komen broedvogels voor. De werkzaamheden zullen op beide locaties van invloed zijn op broedvogels, indien gewerkt wordt tijdens het broedseizoen. Op locatie 1 geldt dit vooral voor vogels van bos en struweel en op locatie 2 voor weidevogels en riet- en moerasvogels. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden niet in het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen duurt grofweg van 15 maart t/m 15 juli. Het verstoren van een broedgeval, ongeacht de soort, betekent een overtreding van de Flora- en faunawet.

Op locatie 1 bevindt zich een reigerkolonie en een mogelijk jaarrond beschermd nest van een Buizerd of Sperwer. Door de geplande werkzaamheden zouden de reigerkolonie en het potentieel jaarrond beschermde nest kunnen verdwijnen. Indien desbetreffende bomen worden gekapt, dient vooraf door middel van een extra veldbezoek vastgesteld te worden of het daadwerkelijk een jaarrond beschermd nest betreft. Tevens is voorafgaand aan eventuele bomenkap voor de reigerkolonie extra inventarisatie gewenst. Nesten van de Blauwe reiger zijn niet standaard jaarrond beschermd, maar wel als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Dienst Regelingen, 2009).

Van het graven van watergangen worden geen negatieve effecten verwacht op watergebonden organismen. Vissoorten van tabel 3 komen niet voor in het plangebied. De aanwezigheid van Paling (tabel 2), vooral in het boezemwater, wordt niet uitgesloten. Indien gewerkt wordt volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor Waterschappen (Unie van Waterschappen, 2012), zijn negatieve effecten op beschermde vissen uit te sluiten.

In de directe omgeving van het plangebied komt de zwaar beschermde Rugstreeppad (tabel 3) voor. Als voortplantingswater is de natuurstrook, gelegen aan de voet van de dijk, potentieel geschikt voor Rugstreeppad. Het bosje op locatie 1 is (matig) geschikt als winterbiotoop voor de Rugstreeppad. Op basis van het biotoop wordt geen leefgebied verwacht van Rugstreeppad bij locatie 2. Werkzaamheden op de overgang van de natuurstrook en het bos bij locatie 1, kunnen invloed hebben op voortplantingswater. Bomenkap in het bos heeft mogelijk gevolgen voor overwinterende rugstreeppadden in de periode oktober t/m april. De meest geschikte periode voor eventuele bomenkap is

augustus/september. Dit is buiten het broedseizoen en buiten de overwinterperiode van Rugstreeppad. Op locatie 2 worden geen negatieve effecten verwacht op Rugstreeppad.

Afweging locaties

Op locatie 1 vindt als gevolg van de werkzaamheden mogelijk aantasting plaats van (leefgebied van) Waterspitsmuis, broedvogels, jaarrond beschermde nesten, vleermuizen en Rugstreeppad. Op locatie 2 is alleen sprake van mogelijke aantasting van (leefgebied van) Waterspitsmuis en broedvogels. Vanuit ecologisch oogpunt heeft locatie 2 daarom de voorkeur.

7 Conclusie

Op beide locaties kunnen op basis van in het veld aangetroffen nesten, biotoopkenmerken, verspreidingsgegevens en beschikbare waarnemingen meerdere beschermde soorten voorkomen.

Soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet

De kans dat er in het plangebied algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën voorkomen, zoals Vos, Haas en Gewone pad is groot. Tijdens het veldbezoek werden geen soorten van tabel 1 aangetroffen. Voor aanwezige soorten die onder tabel 1 van de Flora- en faunawet vallen, geldt een algehele vrijstelling. Hiervoor hoeft dus geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor deze soorten geldt wel te allen tijde de zorgplicht.

Soorten van tabel 2 van de Flora- en faunawet

Ondanks dat er tijdens het veldbezoek geen beschermde soorten van tabel 2 van de Flora- & faunawet zijn vastgesteld, komt Paling mogelijk voor in het plangebied. Overige soorten van tabel 2 worden niet verwacht in het plangebied. Geadviseerd wordt om tijdens de werkzaamheden te werken volgens de "gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen". Wanneer gewerkt wordt met deze goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig van de Flora- en faunawet voor de Paling.

Soorten van tabel 3 van de Flora- en faunawet

Locatie 1 bevat potentiële verblijfplaatsen en is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Geadviseerd wordt, indien voor locatie 1 wordt gekozen, om eerst nader onderzoek te verrichten naar vleermuizen om de aanwezigheid van verblijfplaatsen te kunnen vaststellen. Indien bomen met verblijfplaatsen van vleermuizen gekapt worden, is ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

De rietkraag van de Boezem en de natuurstrook, aan de voet van de dijk tussen locatie 1 en 2, vormen potentieel geschikt leefgebied voor Waterspitsmuis (tabel 3).

Geadviseerd wordt om bij de bouw van het gemaal de brede rietkragen te ontzien. Indien de rietkragen in de boezem en in de natuurstrook niet worden aangetast, zijn negatieve effecten op Waterspitsmuis uit te sluiten. Anders dient uit vervolgonderzoek te blijken of Waterspitsmuis daadwerkelijk in het plangebied voorkomt.

Als voortplantingswater is de natuurstrook, gelegen aan de voet van de dijk, potentieel geschikt voor Rugstreeppad. Het bosje op locatie 1 is (matig) geschikt als winterbiotoop voor de Rugstreeppad. Op basis van het biotoop wordt geen leefgebied verwacht van Rugstreeppad bij locatie 2. Werkzaamheden op de overgang van de natuurstrook en het bos bij locatie 1, kunnen invloed hebben op voortplantingswater. Bomenkap in het bos heeft mogelijk gevolgen voor overwinterende rugstreeppadden in de periode oktober t/m april. Afhankelijk van de exacte locatie en de wijze van uitvoering, is er sprake van aantasting van leefgebied van Rugstreeppad op locatie 1. Op locatie 2 worden geen negatieve effecten verwacht op Rugstreeppad.

Vogels

Op beide locaties komen broedvogels voor. De werkzaamheden zullen op beide locaties van invloed zijn op broedvogels, indien gewerkt wordt tijdens het broedseizoen. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden niet in het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen duurt grofweg van 15 maart t/m 15 juli. Het verstoren van een broedgeval, ongeacht de soort, betekent een overtreding van de Flora- en faunawet.

Op locatie 1 bevindt zich een reigerkolonie en een mogelijk jaarrond beschermd nest van een Buizerd of Sperwer. Indien desbetreffende bomen worden gekapt, dient vooraf door middel van een extra veldbezoek vastgesteld te worden of het daadwerkelijk een jaarrond beschermd nest betreft. Tevens is voorafgaand aan eventuele bomenkap voor de

reigerkolonie extra inventarisatie gewenst. Op locatie 2 zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig.

Afweging locaties

Op locatie 1 vindt als gevolg van de werkzaamheden mogelijk aantasting plaats van (leefgebied van) Waterspitsmuis, broedvogels, jaarrond beschermde nesten, vleermuizen en Rugstreeppad. Op locatie 2 is alleen sprake van mogelijke aantasting van (leefgebied van) Waterspitsmuis en broedvogels. Vanuit ecologisch oogpunt heeft locatie 2 daarom de voorkeur.

8 Bronnen

Baas, T., R. van 't Veer, E. Thomassen. 2008. *Soorten van het soortenbeleid 2007-2013 in de provincie Noord-Holland*. Landschap Noord-Holland.

Boerema, L, E.T. de Jong & T.H.H.A. van der Schoot. 2012 *Natuur en Ruimte*. Berghauser Pont Publishing 2012.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland*. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Damm T., D. Hoogetboom & J.C.P.M. van de Sande. 2007. *Beschermde soorten in het beheergebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. –soortprotocollen en verspreidingskaarten- G&G rapport 2007-63*. Van der Goes en Groot.

Denters, T. 2010. *Planten kijk/ wandelgids van Nederland*. Fontaine uitgevers 's-Gravenland.

Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet*. Ministerie van LNV.

Herder, J.E. (red.) 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting Ravon, Nijmegen.

Herder, J.E., J. Kranenbarg, D.M. Hoogetboom, J. Hamers & K. Dekker (red.), 2012. *Atlas van de Noord-Hollandse vissen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting Ravon, Nijmegen.

Hoogetboom, D., 2011. *Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland. Werkatlas*. Landschap Noord-Holland.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée. 2008. *Soorten van de Habitatrichtlijn*. KNNV Uitgeverij.

Provincie Noord-Holland, 2012. *Natuurbeheerplan 2013 Noord-Holland*. Uitgave Provincie Noord-Holland.

Unie van Waterschappen. 2012. *Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen*.

Van der Meijden, R. 2005. *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Wolters-Noordhoff bv, Groningen.

Websites

<http://www.mineleni.nederlandsesoorten.nl/> ("Soortendatabase EL&I")

<http://ndff-ecogrid.nl> (NDFF)

<http://www.ravon.nl>

<http://www.synbiosys.alterra.nl/> (Natura 2000, Ministerie van Economische Zaken)

<http://www.zoogdierverseniging.nl>

<http://maps.noord-holland.nl> (Natuurbeheerplan 2013, Provincie Noord-Holland)

Stichting Waterproef is een onafhankelijk en geaccrediteerd laboratorium en voldoet aan alle geldende eisen. Stichting Waterproef verricht onderzoek naar grond, grondwater, waterbodems en Flora & Fauna en brengt daarover advies uit aan haar opdrachtgevers. Voor enige schade die het gevolg is van besluiten van opdrachtgevers op basis van het advies is Stichting Waterproef niet aansprakelijk.

Bijlage 1. Soortenlijst.

Locatie 1

Nederlandse naam	Latijnse naam	Locatie	Bescherming
Vogels			
Torenvalk (+ kast)	<i>Falco tinnunculus</i>	119958/539576	Categorie 5
Aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo</i>		
Waterhoen	<i>Gallinula chloropus</i>		
Merel	<i>Turdus merula</i>		
Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>		
Ekster	<i>Pica pica</i>		
Koolmees	<i>Parus major</i>		
Nest Buizerd/Sperwer		119803/539681	Jaarrond beschermd
Nest Blauwe reiger (4x)		119102/539590	Categorie 5
Nest Blauwe reiger		119830/539594	Categorie 5
Nest Blauwe reiger		119878/539594	Categorie 5
Overig			
Keutel Vos		119654/539657	
Spechtengat		119826/539599	

Locatie 2

Nederlandse naam	Latijnse naam	Locatie	Bescherming
Vogels			
Grauwe gans	<i>Anser anser</i>	Pishoek	
Smient	<i>Mareca penelope</i>	Pishoek	
Kuifeend	<i>Athya fuligula</i>	Pishoek	
Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>		
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>		
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>		
Kast Torenvalk		121007/539480	Categorie 5
Vissen			
Tiendornige stekelbaars	<i>Pungitius pungitius</i>	121113/539384	